

Soru 1: Bir endomorfizmanın 1-1 olması için gerek ve yeter koşul 0'nin bir özdeğer olmamasıdır, gösteriniz.

Hatırlatma (Teorem 7.4): V ve W iki vektör uzayı ve $A: V \rightarrow W$

lineer dönüşüm olsun.

a) $\ker A$, V nin bir alt uzayıdır.

b) A nın 1-1 olması için gerek ve yeter şart $\ker A = \{0_V\}$ olmasıdır.

Gözüm: ($\Rightarrow$) kabul edelim ki bir $A: V \rightarrow V$ endomorfizması 1-1 olsun.

0 zaman, Teorem 7.4 b den $\ker A = \{0_V\}$ dir. 0 halde,

$A(\vec{x}) = 0\vec{x} = 0_V \Rightarrow \vec{x} \in \ker A = \{0_V\} \Rightarrow \vec{x} = 0_V$ olur. 0 halde, 0, A nın bir özdeğeri değildir.

($\Leftarrow$) 0, $A: V \rightarrow V$ endomorfizmasının bir özdeğeri olmasın. 0 halde,

özdeğer tanımından $A(\vec{x}) = 0\vec{x}$ için $\vec{x} = 0$ dir. Burada, $\vec{x} \in \ker A$

in $A(\vec{x}) = 0_V = 0\vec{x}$ dir. Şu halde kabulden $\vec{x} = 0$ dir. Buradan,

$\ker A = \{0_V\}$ elde edilir. Böylece, Teorem 7.4 b den A lineer dönüşümü 1-1 dir.

Soru 2: Hiçbir özdeğere sahip olmayan bir $A: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ endomorfizması bulunuz.

Gözüm: $\mathbb{R}^2$ nin $\mathcal{B} = \{(1,0), (0,1)\}$ doğal tabanına göre matrisi

$A_{\mathcal{B}} = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ olan, $A: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ endomorfizmasını

alalım. Şu halde,

$A(1,0) = (0,1)$, $A(0,1) = (-1,0)$ ve ya

$A(x,y) = A(x(1,0) + y(0,1)) \underset{\substack{\text{A lineer} \\ \text{dönüşüm}}}{=} xA(1,0) + yA(0,1)$

$= x(0,1) + y(-1,0)$

$= (0,x) + (-y,0)$

$= (-y,x)$ ile tanımlıdır.

$$A(x,y)=(-y,x)=\lambda(x,y) \Rightarrow$$

$$\begin{cases} -y=\lambda x \\ x=\lambda y \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \lambda x+y=0 \\ -x+\lambda y=0 \end{cases} \text{ } \} \text{ Lineer denklem sistemi elde edilir.}$$

San homojen denklem sisteminin sıfır çözümünden farklı çözümlerin bulunabilmesi için gerek ve yeter koşul katsayılar matrisinin determinantının 0 olmasıdır. Bu halde, A lineer dönüşümünün karakteristik denklemi:

$$\begin{vmatrix} \lambda & 1 \\ -1 & \lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - (-1) = \lambda^2 + 1 = 0 \text{ dir.}$$

$\lambda^2 + 1 = 0$ için hiçbir reel kök olmadığından, öz değerleri de yoktur.

Soru 3 : Türevi mevcut reel fonksiyonlar uzayında, türev alma işlemine göre $e^{m_1 x}, e^{m_2 x}, \dots, e^{m_k x}$ fonksiyonlarının birer öz vektör olduklarını gösteriniz.

Gözüm : Her $i=1,2,\dots,k$ için $\frac{d}{dx} e^{m_i x} = m_i e^{m_i x}$ eşitliği sağlandığından yani türevi mevcut reel fonksiyonlar üzerinde türev alma işlemi ile tanımlı bir A lineer dönüşümü için $A(e^{m_i x}) = m_i e^{m_i x}$ ve $e^{m_i x} \neq 0$ olduğundan; öz değer - öz vektör tanımına göre m_i 'lerin birer öz değer ve $e^{m_i x}$ lerin de bunlara karşılık gelen birer öz vektör oldukları görülür.